

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 травня 2019 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2019

розпочати з удосконалення законодавства у напрямі забезпечення добровольців та осіб, яким переливають кров від ненавмисного зараження їх медичними працівниками, шляхом посилення контролю за заходами інфекційної безпеки та інфекційного контролю а також запровадження Єдиного реєстру донорів, потім владі потрібно звернути увагу на питання пропаганди осіб чому так важливо здавати кров, також не потрібно забувати про інформаційну грамотність населення стосовно питання донорства. На наш погляд ці питання повинна розвивати саме влада при чому на різних рівнях: державному, регіональному та локальному, адже як зазначалося вище донорство крові та її компонентів це напрям державної політики у сфері охорони здоров'я, тож забезпечення якісного донорства покладається саме на органи державної влади.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Статистика донорства крові в Україні. URL: <https://donor.ua/statistics/ukraine>.
2. Щирба М. Донорство і трансплантація в аспекті прав пацієнтів. Національний юридичний журнал: теорія і практика. 2018. С. 26.
3. Модіна О. Як заохочують донорів здавати кров у різних країнах. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29289513.html>.
4. Про донорство крові та її компонентів: Закон України від 23.06.1995 р. № 239/95-ВР// Відомості Верховної Ради України від 06.06. 1995 р. № 23. Ст. 2.
5. Сьогодні – день донора. 8 фактів про справу, що рятує життя. URL: http://tvoemisto.tv/news/sogodni__den_donora_8_faktiv_pro_spravu_shcho_ryatuie_zhyttya_78820.html.

СПРОЩЕНЕ ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ: НОВЕЛИ НОВОГО ЦПК

Прокопенко К. В.

Студентка III курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Щербак С.В.

к. ю. н., доцент, доцент кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Цивільний процес, після оприлюднення Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 03.10.2017 р., набув дещо нового вигляду та містить новели, які ще не були застосовані судами [1]. Тут важливе точне трактування процедури цих змін, а також ретельна

підготовка до їх впровадження. Одна з новел – це упровадження спрощеного позовного провадження.

Законодавець наголошує, що введення такого провадження певним чином забезпечить доступ до правосуддя за рахунок зменшення судових витрат, та буде вирізнятися гнучкістю такої процедури. Більше того, слугуватиме значній ефективності судової адміністрації та зменшить витрати на судову систему.

Новий Цивільний процесуальний кодекс України (далі – ЦПК) застосовує нові поняття як от «малозначні справи» чи то «справи незначної складності».

Дані визначення відносяться до нової форми судового процесу – спрощеного провадження.

У статті 19 ЦПК, зазначено мету спрощеного провадження, відповідно до якої спрощене позовне провадження призначене для розгляду малозначних справ, справ, що виникають з трудових відносин, справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи [2].

Усе ще стоїть питання серед науковців щодо природи спрощеного провадження і його співвідношення із загальним порядком розгляду справ. Думки вчених розділилися. Одна частина науковців вважають, що спрощене провадження має похідний характер від позовного. Інші ж наполягають, що в умовах сьогодення варто говорити про певну переорієнтацію в розумінні загального і спрощеного порядків.

Ю. Ю. Грибанов дотримується думки, що під спрощеним провадженням варто розуміти особливу, специфічну форму вирішення цивільно-правових спорів у рамках позовного провадження, що являє собою сукупність цивільних процесуальних правовідносин, в основу комплексного характеру яких покладено сукупність передумов матеріального та процесуального характеру [3, с. 69].

Н. Ю. Сакара наголошує на тому, що його не можна розглядати як субсидіарний порівняно з загальним позовним провадженням порядок, оскільки, незважаючи на те, що сторони можуть висловлювати свої міркування щодо його застосування, однак, остаточне рішення щодо процедури, в межах якої буде здійснюватися розгляд, приймає суд [4, с. 202].

Тим не менш, для початку варто визначити справи, які можуть розглядатися в порядку спрощеного провадження.

Виходячи з положень ЦПК у порядку спрощеного позовного провадження розглядаються: 1) малозначні справи; 2) що виникають із трудових відносин.

Що стосується терміну «малозначні справи», то варто окреслювати його як правову категорію, а не як оціночне поняття. Узагалі, виходячи з ч. 2 ст. 274 ЦПК суд може сам

обрати справу, котру розгляне у спрощеному провадженні, у випадку, коли така справа належить до його юрисдикції.

При цьому положення ч. 6 ст. 19 ЦПК дають перелік малозначних справ. Ними є: 1) справи, у яких ціна позову не перевищує ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (на 01.01.19 – 192 100 грн.); 2) справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду тільки за правилами загального позовного провадження, і справ, ціна позову в яких перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (на 01.01.19 – 969,5 тис. грн.).

Справи у суді не можуть розглядатись у порядку спрощеного позовного провадження, коли вони є малозначними в силу властивостей, притаманних такій справі, дивлячись на ціну пред'явленого позову та його предмет.

Ще однією особливістю є те, що відповідач не може подавати зустрічний позов (ч. 4 ст. 193 ЦПК), позивач – за певних умов збільшувати розмір позовних вимог або змінювати предмет позову (ч. 5 ст. 274 ЦПК), оскільки вчинення таких процесуальних дій може вплинути на постановлення ухвали про перехід до розгляду справи за правилами загального позовного провадження.

Суд при визначенні віднесення таких справ до малозначних має значні дискреційні повноваження.

Тут ч. 3 ст. 274 ЦПК надає 8 пунктів коли справи можуть бути малозначними: 1) вартісна характеристика позову; 2) відношення сторін до справи; 3) захист позивача; 4) ступінь складності справи, її категорія; 5) наявність доказів, їх характер; 6) загальна кількість суб'єктів та учасників справи; 7) чи наявний у справі суспільний інтерес; 8) врахування думки сторін щодо розгляду справи за спрощеною процедурою.

ЦПК закріплює ще критерії, які мають бути враховані у випадку, коли справу хочуть розглянути у порядку спрощеного позовного провадження. Такими згідно зі статтею 274 ЦПК є: 1) справи, що виникають з сімейних відносин, крім спорів про стягнення аліментів та поділ майна подружжя; 2) справи, котрі стосуються спадкування; 3) справи про приватизацію державного житлового фонду; 4) справи про визнання необґрунтованими активів і їх витребування відповідно до глави 12 ЦПК; 5) справи, де ціна позову перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб; 6) інші вимоги, об'єднані з вимогами у спорах, вказаних у пунктах 1-5 частини цієї статті ЦПК.

Щоб спрощене позовне провадження було розпочато, суд має винести відповідну ухвалу, у котрій вкаже про строки для подання всіх заяв по суті справи – відзив, відповідь на відзив, заперечення відповідача (ст. 277, 278 ЦПК).

У випадку, коли відповідач у визначений ЦПК строк подає заяву із запереченням щодо розгляду справи у спрощеному провадженні, то суд, дослідивши усі заперечення зі сторони відповідача видає ухвалу про наступне:

- 1) залишити заяву відповідача без задоволення;
- 2) розглянути справу за правилами загального позовного провадження та заміну засідання для розгляду справи по суті підготовчим засіданням.

При цьому, відмовивши у задоволенні клопотання сторони про розгляд справи шляхом спрощеного позовного провадження, суд має керуватись наступними умовами:

- 1) коли предмет позову не відповідає грошовій сумі, що не перевищує ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- 2) характер конфліктних правовідносин та предмет доказування у справі не вимагають проведення судового засідання з повідомленням сторін для повного та всебічного встановлення обставин справи.

Коли суд розглянув справу шляхом спрощеного позовного провадження, має бути винесено рішення, де обов'язково вказуються усі обставини справи, докази, та вказівка на те, що справа була малозначною.

Таким чином, зміни 2017 року, що стосувались нового ЦПК, внесли поняття малозначних справ, що стало приводом для розгляду їх шляхом спрощеного позовного провадження, яке, на нашу думку, є особливою процедурою розгляду та вирішення спорів у рамках загального позовного провадження.

Однозначно, створення інституту спрощеного позовного провадження є позитивним кроком, оскільки цей механізм значно прискорить розгляд справ у суді по суті, а також зекономить час, необхідний для розвантаження суддів. Тож, намагання спростити процедуру цивільного судочинства відображено у новому ЦПК, що значно полегшить цивільне судочинство значить зробити його більш доступним, звільнить себе від навантажень, що згодом прискорить розгляд усіх цивільних справ і зробить правосуддя більш доступним.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 03.10.2017 No 2147-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. No 48. Ст. 436. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-19> (дата звернення 15.04.2019).

2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення 15.04.2019).
3. Грибанов Ю.Ю. Рассмотрение дел в порядке упрощенного производства в гражданском и арбитражном процессе: сравнительное исследование правовых систем России и Германии: дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.15. Кемерово, 2007. 235 с.
4. Сакара Н.Ю. Спрошене позовне провадження як новела цивільного процесуального права. Проблеми цивільного права та процесу. Харків, 2018. URL: http://univd.edu.ua/general/publishing/konf/25_05_2018/pdf/62.pdf.

ОДНОСТОРОННЯ ВІДМОВА ВІД ДОГОВОРУ У ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ

Зуєва О.М.

Студентка II курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Грибачова І. П.

к. ю. н., доцент кафедри МСПЦПД ННІ права

Сумського державного університету

Не в усіх випадках, щоб захистити свої цивільні права потрібно звертатися до суду з відповідною позовною вимогою. Доволі часто позасудові способи захисту надають можливість учасникам зобов'язальних правовідносин із мінімальними матеріальними й часовими втратами захистити свої права та інтереси. Договірні зобов'язання містять у собі такий поширений захід оперативного впливу, як одностороння відмова від договору. А отже питання щодо комплексного дослідження односторонньої відмови від договору є актуальним та зумовлює доцільність його розгляду.

Теоретичною основою дослідження стали наукові праці вчених: С. О. Погрібного., О. І. Антонюк, Ю. Г. Басіна, С. М. Бервено, Т. В. Боднар, С. М. Братуся, М. І. Брагінського, В. В. Вітрянського, І. В. Волокан, В. П. Грібанова та інших вчених.

Законодавець зазначає, що відмова від договору так само, як і сам договір, є вольовою дією і тому має бути усвідомлена. Стаття 525 ЦК України говорить, що одностороння відмова від зобов'язання або одностороння зміна його умов не допускаються, якщо інше не встановлено договором або законом. Схожою є і ст. 598 ЦК України, де вказується, що припинення зобов'язання на вимогу однієї зі сторін допускається лише у випадках, встановлених договором або законом.

Науковці визначають, що для можливості односторонньої відмови від зобов'язання необхідною є наявність одночасно двох умов: